

فرهنگ روضی

سه‌شنبه
۱۹ دی ۱۳۹۶
۲۱ ربیع الثانی ۱۴۳۹
صفحه/شماره ۳۷۵۸

حکمت روز
امام صادق (ع)

اسراف کننده سه نشانه دارد:
آن چه در شأنش نیست خریداری می کند،
آن چه در شأنش نیست می پوشد و
آن چه در شأنش نیست می خورد.

خصال ص ۱۲، ح ۱۱۳- تفسیر نورالثقلین ج ۱، ص ۷۷۲، ح ۳۱۳

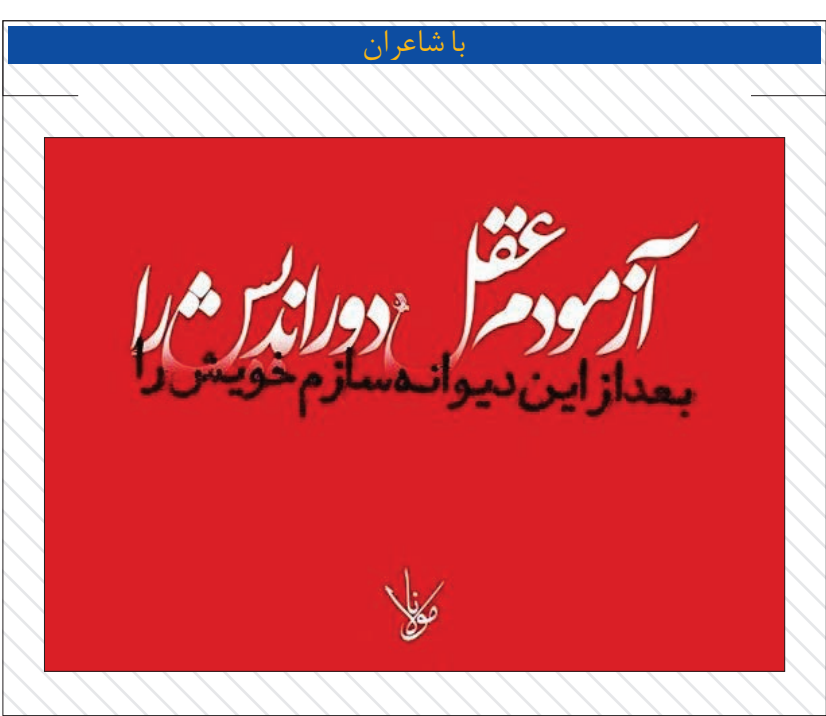
مناجات
خواجه عبدا... انصاری

الهی!

تا آموختن را آموختم
آموخته را جمله بسوختم

اندوخته را بر انداختم
و انداخته را ببندوختم

نیست را بفروختم
تا هست بیفروختم.

خراسان به روایت فراسان
۱۹ دی ۱۳۴۴

مرگ یک انسان به خاطر یک الاغ

۵۲سال پیش در چنین روزی،روزنامه «خراسان» نوشت:
دوروز پیش در منازعه‌ای که بر سر یک الاغ بین دو نفر درگرفت، مرد پنجاه ساله‌ای به قتل رسید.
جریان واقعه آن طور که گفته می‌شود، از این قرار است:
ظاهراً الاغ فردی به نام اکبر داخل مزرعه کد خدا به نام محمد در حال چرا بود که کدخدا اسر می‌رسد وبا چماق اورا بیرون می‌کندو از اکبر می‌خواهد تا جلوی الاغش را بگیرد که به زمین آیین و آن تجاوز نکند. اکبر در مورد زدن الاغ اعتراض نموده و می گوید: این را به زبان خوش هم می توانی بگویی و بالاخره همین امر موجب بگومگو می‌شود و به نزاع خونی می‌انجامد. اکبر چوب‌دستی‌را برداشته دور سرش می‌گرداندو باتمام قوا به کله کد خدا می‌کوبد و طبیعی است که کوبیدن همانا و نقش بر زمین شدن کد خدا همان-جریان به پاسگاه ژاندارمری گزارش و جنازه کدخدا از روستایی که در ۶۶ کیلومتری مشهد قرار دارد به این شهر منتقل و با اجازه پزشکی قانونی به خاک سپرده می‌شود. قضیه از سوی مقامات قانونی تحت تعقیب است.

پچه به دنیا آمد؛ ماما از دنیا رفت

نزدیک ساعت دو و نیم بعد از نیمه شب بود که همسر محمد احساس ناراحتی نمودو این موضوع را به شوهرش اطلاع دادو چون پا به ماه بود، شوهرش برای آوردن قابله خوشبختانه گلوله نزدیکی شانه اش را سوراخ و از بدنش خارج شدو اگر چه خمش خطرناک به نظر می‌رسید ولی بالاخره معالجات موثر واقع شدو نجات پیدا کرد.

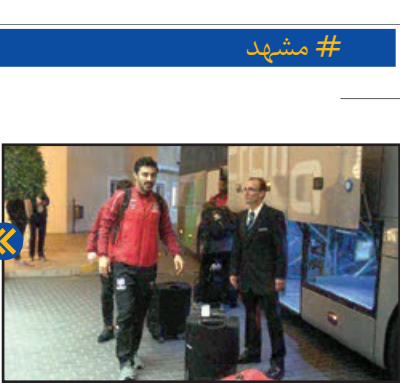
پدر بزرگم فرستادو او به محض فهمیدن این اختلاف حساب، مبلغ مابه التفاوت را باوجود کمبودسایل ارتباطی بر گرداند. مادر بزرگمان هم سیده رضوی ودلیاخوان بیت (ع) بودو فرزندش حبیب... را به سرودن اشعار در مدح و مرثیه ایشان تشویق می‌کرد. وی، اولین سفر پدرش در سن ۲۰ سالگی به کر بلائی معلی را یکی دیگر از زمینه‌های تغییر مسیر زندگی دنیوی و آخری استاد حسان بر می‌شمردمی گوید: ابوی در همان سفر از محضر امام حسین (ع) خواست تا فریحه شعری اش را انتها در خدمت خدا و ائمه هدی (ع) به کار گیرم. وی پس از بازگشت به تهران تمامی اشعار پیش از آن سفر معنوی را سوزاندو سبک و سیاق شعری اش را متوجه ساحت اهل بیت (ع) کرد. فرزند حبیب... چایچیان، از قول این شاعر فقیه آیینی نقل می‌کند: تلمذ از محضر مرحوم عبدالحسین امینی نجفی معروف به عارمه امینی نیز از دیگر نقاط عطف حیات وی بود. وسیله آشنایی استادحسان با علامه امینی، شعری بود که از زبان عباس بن علی (ع) در شب عاشورا خطاب به امام حسین (ع) سروده است. با این که علامه، پدرم را نمی‌شناخت، می‌سپارد که شاعر آن سروده را پیدا کندو به او بگوید که علامه امینی مرا جعه کند. پدرم با این تأکید خودش را فوری به ایشان رساندو باب آشنایی و ادامه مجالست شان باز شد. علامه به دلیل گردآوری مطالب کتاب بزرگ الغدیر، سفرهای متعددی به بسیاری از کشورها داشتندو تابستان‌ها را در ایران سپری می‌کردند. پدرم از فرصت حضور ایشان در مجالس و هیئات بهره‌امبر دوهر هفته علامه امینی به‌وی‌تاکید می‌کرد که باید مجلس بعد یا شعری تازه بیاپید. جالب است تاثیر نگاهو کلام نافذ علامه بر مرحوم پدرم طوری بود که هر هفته شعری به‌وی الهام می‌شد. وی همچنین بارها خدمت علامه عسکری در منزل شان رسیدو از محضر ایشان هم بسیار کسب فیض کرد.

وی به ماجرای انتخاب تخلص شعری پدرش اشاره و بیان می‌کند: پدرم برای یافتن تخلصی قرآن کریم را باز کردو دو محور مدنظرش بود؛ هم تخلص دوسیلا به باشد و هم ارتباطی باار داشت به امامین حسین (ع) داشته باشد. با گشودن کتاب، آیه ۷۰ سوره مبارکه الر حمن حاوی لغت حسان آمد. پدر ما بر اوجه به کتاب لغت متوجه شد، حسان

پدر ما بزرگم فرزند زنده یاد چایچیان به پنهان چهلمین روز در گذشت «شاعر عترت و قرآن»

تخلصی قرآنی به رنگ اهل بیت(ع)

وی به ماجرای انتخاب تخلص شعری پدرش اشاره و بیان می‌کند: پدرم برای یافتن تخلصی قرآن کریم را باز کردو دو محور مدنظرش بود؛ هم تخلص دوسیلا به باشد و هم ارتباطی باار داشت به امامین حسین (ع) داشته باشد. با گشودن کتاب، آیه ۷۰ سوره مبارکه الر حمن حاوی لغت حسان آمد. پدر ما بر اوجه به کتاب لغت متوجه شد، حسان

تصویری زیبا از سد طرق - ارسالی از مصطفی اسدی

«باکلان» نمونه‌ای از تنوع زیستی در نیشابور

نیشابور

یادنامه
سارا صالحی

گفت و گو با فرزند زنده یاد چایچیان به پنهان چهلمین روز در گذشت «شاعر عترت و قرآن»

موج زندگی مان را روی کرامت اهل بیت^(ع) تنظیم کنیم

نزدیک شد که اوهم متأثر بودو بادیدن پدرم از دلیل ناراحتی اش جویا شد. با توضیح دلش، دوست پدرم با تعجب دلیل ناراحتی خودش را هم برگرزاری مر اسمی ویژه امام حسن (ع) ونداشتن مدیحه‌سرا بیان کرد. این روحانی به خود حضرت عرضه داشته که چه خوب می‌شد استاد حسان در این مراسم حضور می‌داشت. پدرم دوستش از این کرامت در سرزمین غربت و حضور در مجلسی مقبول این حضرات بسیار خوشنود شد. زنده یاد پدرم بارها و بارها این توصیه را به ما می‌کرد؛ «کرامت اهل بیت (ع) مانند امواج همه جا وجود دارد، ما باید موج مان را با آن تنظیم کنیم تا آن را دریافت کنیم. مشکل از خود ماست». مرحوم چایچیان جبهه‌و جنگ را هم پنهان‌ه‌ای برای انتقال مضامین بلند دینی و مذهبی در چار چوب شعر و ادبیات قرار داده بود. در زمان اعزام به مناطق عملیاتی برای شعر خوانی، رزمنده‌ها سر شوخی را با پدرم باز کردند و به پدرم گفتند که هر کس از فلان تنگه بگذرد حتما شهید می‌شود. او را با این ذهنیت، به‌زور از آن مسیر عبور دادند که بعدها به این ماجرا می‌خندیدند. پسر استاد چایچیان همچنین با یادی از این نکته که استاد حسان، خادم افتخاری و پیر غلام مرحوم عبدالمظیم حسنی (ع) بود، در ادامه در باره تقدیر پدرش به زیارت ثامن الجعفر (ع) بیان می‌کند: از دوران کودکی خوب به خاطرم هست که به جز اعیاد و مناسبت‌ها پدرم مقید بود که ماهی یک بار از تهران به مشهد سفر کندو به حرم مطهر حضرت رضا (ع) مشرف شود. به خصوص برایش مهم بود که حتما میلاد ثامن الحجج (ع) را در مشهد حضور داشته باشد. اما یک سال به راه ارفتم و توانست بلیت بگیرد. منقلب کنار قطار ایستادو باز به حضرت متوسل شد که یک مرثیه متوجه صدایی شد که از پشت سر ناشر را خطاب می‌کرد. مردی جلو آمد که گویا پدر را شناخته بود. گرم احوال پرسى شدو از دلیل ناراحتی پدر پرسید. بعد که متوجه ماجرا شد، به آن مرحوم پیشنهاد داد تا با وی همسفر شود. پدرم هم با تعجب پرسید: مگر می‌توان بدون بلیت سوار شد که آن فرد در جوابش گفت: من رئیس قطارم و پدرم آن سال هم به عنایت حضرت شان، در اتاق ویژه لکوموتور آن عازم مشهد مقدس شد. این گونه عنایات تا پایان عمر مشمول حال پدرم بود.

دوبیتی‌های چایچیان با عنوان «بشنو ز علی» چاپ شد

در آستانه چهلمین روز در گذشت شاعر آیینی، حبیب... چایچیان متخلص به «حسان» کتاب «بشنو ز علی (ع)» در برگیرنده چهل سخن از پیشوای پرهیزگار امام علی (ع) که توسط آن زنده‌یاد در قالب دوبیتی به نظم درآمده، توسط بنیاد نهج البلاغه به چاپ رسید.

مشهد

شهر و استان در شبکه‌های اجتماعی

رضا قوچان‌نژاد با حضور در در دوی زمستانی هیرنوبن به شایعه جدایی‌اش از این تیم پایان داد. به گزارش خبرورزشی و به نقل از سایت رسمی باشگاه هیرنوبن هلند، رضا قوچان‌نژاد و هم تیمی هایش شنبه جاری وارد اسپانیا شدند تا از دوی یک هفته‌ای در این کشور بر کنند. ۲۵ بازیکن از جمله رضا قوچان‌نژاد، ملی‌پوش ایرانی و چند بازیکن نیمه‌های ده پانصدی هیرنوبن در دوی اسپانیا حضور دارند. تیم هیرنوبن هلند در زمان برپایی اردوی اسپانیا یک دیدار کاپی‌برابر تیم اندر لشت بلژیک بر گزار خواهد کرد. تیم هیرنوبن که مهیای نیم‌فصل دوم اردو یژه هلند می‌شود در پایان نیم‌فصل با کسب ۲۲ امتیاز رتبه نهم جدول رده‌بندی را به خود اختصاص داد. رضا قوچان‌نژاد، ملی‌پوش ایرانی که بنا بر اخبار رسانه‌های ورزشی هلند چند پیشنهاد خارجی دریافت کرده است، با حضور در اردوی اسپانیا به شایعه جدایی‌اش از تیم هیرنوبن خاتمه داد.

<div><div><div><div><div><div></div><div>نیشابور</div></div></div><div><div><div></div><div>۶-۳۲</div></div><div><div></div><div>۶+</div></div></div></div></div></div>	<div><div><div><div><div><div></div><div>نیشابور</div></div></div><div><div><div></div><div>۶-۳۲</div></div><div><div></div><div>۶+</div></div></div></div></div></div>	<div><div><div><div><div><div></div><div>نیشابور</div></div></div><div><div><div></div><div>۶-۳۲</div></div><div><div></div><div>۶+</div></div></div></div></div></div>	<div><div><div><div><div><div></div><div>نیشابور</div></div></div><div><div><div></div><div>۶-۳۲</div></div><div><div></div><div>۶+</div></div></div></div></div></div>	<div><div><div><div><div><div></div><div>نیشابور</div></div></div><div><div><div></div><div>۶-۳۲</div></div><div><div></div><div>۶+</div></div></div></div></div></div>	<div><div><div><div><div><div></div><div>نیشابور</div></div></div><div><div><div></div><div>۶-۳۲</div></div><div><div></div><div>۶+</div></div></div></div></div></div>	<div><div><div><div><div><div></div><div>نیشابور</div></div></div><div><div><div></div><div>۶-۳۲</div></div><div><div></div><div>۶+</div></div></div></div></div></div>	<div><div><div><div><div><div></div><div>نیشابور</div></div></div><div><div><div></div><div>۶-۳۲</div></div><div><div></div><div>۶+</div></div></div></div></div></div>
--	--	--	--	--	--	--	--

نمبر دبیر خانه: ۰۵۱۳۷۶۲۴۳۹۵
نمبر دبیر انجمن: ۰۵۱۳۷۶۲۴۳۹۵
نمبر دبیر انجمن: ۰۵۱۳۷۶۲۴۳۹۵
نمبر دبیر انجمن: ۰۵۱۳۷۶۲۴۳۹۵
نمبر دبیر انجمن: ۰۵۱۳۷۶۲۴۳۹۵
نمبر دبیر انجمن: ۰۵۱۳۷۶۲۴۳۹۵
نمبر دبیر انجمن: ۰۵۱۳۷۶۲۴۳۹۵
نمبر دبیر انجمن: ۰۵۱۳۷۶۲۴۳۹۵
نمبر دبیر انجمن: ۰۵۱۳۷۶۲۴۳۹۵
نمبر دبیر انجمن: ۰۵۱۳۷۶۲۴۳۹۵

دقت مر کزی: مشهد، بلوار شهیدصادقی
صندوق پستی: ۵۱۱-۹۱۷۳۵
تلفن: ۰۵۱-۳۷۶۲۴۰۰

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی هنری خراسان
مدیر مسئول: محمد سعید احدیان
سر دبیر: سیدعلی علوی

روز نامه خراسان رضوی:
رتبه یک نشریات استانی

یادداشت
سید ابوالفضل رضوی

معاون توسعه روستایی و مناطق محروم ریاست جمهوری

درمان معضل حاشیه نشینی؛

در گرو اصلاح نظام برنامه ریزی

حاشیه‌نشینی یکی از مشکلاتی است که از بدو تشکیل تمدن شهری ایجاد شدو به‌تدریج به یکی از معضلات اصلی کلان‌شهرها تبدیل شده است. این مقوله در اقصی نقاط جهان به عنوان یک دغدغه مطرح است و دولت‌ها اغلب با هدف کاهش آسیب‌های ناشی از این پدیده، برنامه‌های جدی برای مهار آن تعریف و اجرایی می‌کنند. حاشیه‌نشینی را باید محصول نابرابری در سطوح مختلف جامعه دانست و بخش عمده مفهوم نابرابری نیز از عوامل اقتصادی نشأت می‌گیرد که در نهایت شکاف‌های طبقاتی و نقص در توزیع عادلانه امکانات را تشدید می‌کند.

رشد سریع شهرنشینی و توسعه بی‌رویه آن سبب بروز مشکلات و معضلات زیادی برای کلان‌شهرها شده و به‌نظر می‌رسد این پدیده به‌سادگی از کالبد آن‌ها جدا نخواهد شد.

در بررسی‌هایی که تاکنون با محوریت «حاشیه‌نشینی» در نقاط مختلف دنیا انجام شده، برای این پدیده و ابایی مختلفی را مدنظر قرار داده‌اند که از جمله می‌توان به مشکلات اقتصادی و اشتغال در روستاها و نبود تعادل در تأمین نیازهای میان جوامع روستایی و شهری و در نتیجه مهاجرت روستاییان به شهرها، توسعه نامتوازن ناشی از ساختارهای اقتصادی، نقصان برنامه‌ریزی شهری، پیدایش شکاف طبقاتی میان شهر و روستا و حتی شهرستان‌های کوچک، تبلیغات غلط از کیفیت زندگی شهری و... اشاره کرد.

به استناد همین بررسی‌ها باید گفت که حدود ۶۰ درصد جمعیت حاشیه‌نشین کشور از مناطق روستایی و عشایری هستندو باتصور این که در کلان‌شهرها به‌آرام‌ان هایشان دسترسی پیدا می‌کنند، راهی شهرها می‌شوند اما همخوانی نداشتن سبک زندگی آن‌ها با شهرنشینان، تداوم بیکاری اعضای خانواده و مشکلات اقتصادی، تحقق نیافتن اهداف و آمال آن‌ها و... این مهاجران را با چالش‌ها و بحران‌های جدی مواجه می‌سازد.

اما کلان‌شهر مقدس مشهد هم از این قاعده مستثنی نیست، چنان‌که علاوه بر جاذبه‌های اقتصادی، وجود مضجع نورانی امام رضا (ع) نیز نقش به‌سزایی در جذب مهاجران به این کلان‌شهر داشته، بنابراین جمعیت حاشیه‌نشین این کلان‌شهر بر جمعیت حاشیه‌نشین شهرهای دیگر کشور غلبه دارد.

حال راهکار مهم در این عرصه توجه به نقاط دور دست، روستایی و عشایری است. احیای اقتصاد در روستاها موضوعی است که در سال‌های گذشته به‌دفعات مورد تأکید صاحب‌نظران قرار گرفته است. بااین‌حال، انتقال صنایع تبدیلی و فراوری به روستاها و مناطق عشایر نشین می‌تواند در این زمینه بسیار موثر واقع شود. احیای ظرفیت‌های کشاورزی با اجرای طرح‌های حمایتی از این بخش، اقدام مهم دیگری است که می‌تواند حیات را به بعضی از روستاها یا بازگرداند.

در همین زمینه معاونت توسعه روستایی و مناطق محروم کشور برای جلوگیری از مهاجرت روستاییان و جمعیت ساکن در مناطق محروم، حدود ۱۲ هزار میلیارد تومان اعتبار مدنظر قرار داده که آن را به روستاییان و عشایر و ساکنان شهرهای با جمعیت زیر ۱۰ هزار نفر، در قالب تسهیلات ارزان قیمت، اعطا می‌کند. علاوه بر این بررسی‌های مان‌نشان می‌داد ۷۰ درصد از روستاییان کشور از داشتن سند ملکی که موجب ایجاد ارزش افزوده برای املاک آن‌ها می‌شود، محروم هستند، باهدف حل این مشکل نیز تدابیر لازم از سوی دولت پیش‌بینی شده است. همچنین دولت لایحه دوفوریتی را به مجلس ارائه کرده تا براساس آن ۱/۵ میلیارد دلار از محل صندوق توسعه ملی به منظور ارائه تسهیلات ارزان قیمت به روستاییان و اختصاص یابد. تخصیص این اعتبار، علاوه بر جلوگیری از مهاجرت جمعیت روستایی به شهرها، به توسعه تولید کشور هم کمک خواهد کرد.

برنامه ششم توسعه نیز رویکرد مطلوبی به موضوع حاشیه‌نشینی دارد و سیاست‌های جامعی را برای سامان‌دهی شرایط موجود در دستور کار قرار داده است. البته دست‌قانون در موضوع حاشیه‌نشینی پُر است و تلاش‌های ما باید به‌طور عمده در حوزه اجرایی شدن این قوانین تمرکز یابد.

به‌حال، دولت در برنامه ششم توسعه موظف شده است به منظور تحقق سیاست‌های کلی برنامه و اقتصاد مقاومتی، کارشناسایی و بهره‌برداری از ظرفیت‌های موجود در نواحی روستایی و ارتقای منزلت اجتماعی روستاییان را انجام دهدو علاوه بر آن جایگاه روستاها در اقتصاد ملی و ایجاد بستر لازم برای شکوفایی و پیشرفت عدالت‌محور روستاها را در قالب اقدامات اقتصادی و بخشی و عمرانی زیربنایی پیگیری کند.

در جمع‌بندی بحث باید گفت که، حاشیه‌نشینی و اسکان غیررسمی در تمام شهرهای ایران محصول ساختار تمرکزگرای اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و برنامه‌ریزی نامناسب در سطح کلان ملی و منطقه‌ای است.

بنابراین حل مشکل حاشیه‌نشینی در کلان‌شهرها بیش از هر چیز مستلزم تمرکززدایی سرمایه‌های مختلف اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی از بعضی شهرها و دادن امکانات و تسهیلات به روستاها، شهرها و شهرستان‌های کم‌برخوردار و... است. علاوه بر این می‌توان گفت از آن‌جا که حاشیه‌نشینی پاسخ‌افشار کم درآمدها به بی‌توجهی‌های جامعه به‌ویژه برنامه‌ریزان است، بیان دیگر برآمده از نظام ناقص برنامه‌ریزی کشور است، باید با برنامه‌ریزی‌های اجتماعی - اقتصادی به همراه نظارت و مدیریت صحیح، برای این معضل چاره‌جویی و گام به‌گام در مسیر رفع آن حرکت کنیم.